

Noutati

de la Agentia UE pentru droguri, Lisabona

RAPORTUL EUROPEAN PRIVIND DROGURILE 2019: TEME DE INTERES

Capturi de cocaină la niveluri record pe piața concurențială a drogurilor

(6.6.2019, LISABONA — **EMBARGO 11:30 CET/10:30 WEST/ora Lisabonei**) Europa observă indicii ale unei creșteri a disponibilității cocainei, cu capturi de droguri la niveluri record, conform **Raportului european privind drogurile 2019: Tendințe și evoluții**, publicat astăzi la Bruxelles de **Agentia UE pentru droguri (EMCDDA)** ⁽¹⁾. În prezentarea sa anuală, agenția mai analizează și: provocările asociate cu heroina și noile opioide sintetice, ultimele evoluții pe piața canabisului, rolul tot mai important al Europei în producția de droguri sintetice și utilizarea tehnologiilor digitale în beneficiul sănătății în domeniul drogurilor.

Dimitris Avramopoulos, comisarul european pentru migrație, afaceri interne și cetățenie, declară că: Raportul de astăzi arată natura complexă a fenomenului drogurilor în Europa. Drogurile rămân o amenințare în continuă evoluție, multi-fațetată pentru societățile noastre, care afectează viața a milioane de cetățeni din întreaga lume. Avem nevoie de o perspectivă mai coordonată care să abordeze atât cererea, cât și oferta. Eforturile noastre sunt însoțite de noile norme de interdicere a substanțelor psihoactive și de cooperarea noastră consolidată cu partenerii internaționali. Dar trebuie să analizăm și rolul digitalizării pe piața drogurilor. Nu avem timp de pierdut. Trebuie să fim coordonați la nivel național, european și internațional. Împreună cu agenția noastră pentru droguri din UE, vom continua să jucăm un rol de lider în acest efort."

Raportul **EMCDDA** evidențiază continua disponibilitate ridicată a majorității substanțelor ilegale. Ultimele date arată că în Europa (UE-28, Turcia și Norvegia) sunt raportate peste 1 milion de capturi de droguri ilegale anual. Aproximativ 96 de milioane de adulți din UE (15-64 de ani) au încercat un drog ilegal în cursul vieții lor și anual aproximativ 1,2 milioane de persoane (UE-28) primesc tratament pentru consumul ilicit de droguri. În 2018, 55 de substanțe psihoactive noi au fost detectate în UE pentru prima dată, ridicând numărul total de substanțe monitorizate de agenție la 730.

Directorul EMCDDA, Alexis Goosdeel, afirmă: „Provocările cu care ne confruntăm în domeniul drogurilor continuă să crească. Nu numai că există indicii privind creșterea disponibilității drogurilor produse din plante, cum este cocaina, dar asistăm și la o piață în evoluție în care drogurile sintetice și producția de droguri în Europa capătă o importanță din ce în ce mai mare. Acest lucru poate fi observat în problemele asociate cu utilizarea opioidelor sintetice cu potență foarte mare, în noile tehnici de producție pentru MDMA și amfetamine și în evoluțiile recente în ceea ce privește transformarea morfinei în heroină în interiorul granițelor Europei”.

Cocaina: capturi record, noi metode de distribuție și dovezi privind dezvoltarea problemelor de sănătate

Ultimele date privind cocaina indică faptul că atât numărul de capturi, cât și cantitățile de cocaină capturate au atins niveluri record. Peste 104 000 de capturi de cocaină au fost raportate în UE în 2017 (98 000 în 2016), însumând 140,4 tone, aproape dublul cantității capturate în 2016 (70,9 tone) (figura 1.6). Deși prețul cu amănuntul al cocainei a rămas stabil, puritatea sa la nivelul străzii a atins în 2017 cel mai înalt nivel din acest deceniu (infograficul de la pagina 26). Cocaina pătrunde în Europa pe numeroase rute și prin numeroase mijloace, însă creșterea traficului de volume mari, folosind transportul maritim de containere, se conturează drept o provocare majoră.

Există dovezi că utilizarea platformelor sociale, piețelor de pe darknet și tehnicilor de criptare joacă un rol din ce în ce mai mare permițând unor grupuri mai mici și persoanelor individuale să se implice în traficul de droguri. Analizând piața cocainei, antreprenoriatul poate fi observat în metodele de distribuție inovatoare. Un exemplu este existența „centrelor de comenzi telefonice” dedicate cocainei, cu curieri care asigură livrarea rapidă și flexibilă. Astfel de metode – care reflectă o posibilă „uberizare” a comerțului cu cocaină ⁽²⁾ – indică o piață competitivă în care vânzătorii concurează oferind servicii suplimentare pe lângă produsul în sine.

Cocaina este drogul stimulant ilegal cel mai frecvent consumat în UE, aproximativ 2,6 milioane de adulți tineri (15-34 de ani) utilizându-l în ultimul an (estimare 2017). Un studiu recent privind urmele de droguri în apele reziduale urbane a arătat că, între 2017 și 2018, au existat creșteri ale metaboliților cocainei în 22 din cele 38 de orașe pentru care au existat date pentru această perioadă, ceea ce a confirmat tendința crescătoare raportată și în 2017. În 2018, cele mai mari niveluri ale urmelor de droguri, standardizate la 1 000 de locuitori pe zi, au fost înregistrate în orașe din **Belgia, Spania, Țările de Jos și Regatul Unit**. În unele orașe din **Europa de Est**, datele recente indică o creștere, deși de la un nivel scăzut (vezi figura 2.4).

Există semne ale unei asocieri între creșterea ofertei de cocaină și raportarea mai multor probleme de sănătate. Ultimele estimări arată că, în prezent, aproximativ 73 000 de consumatori au început un tratament specializat pentru probleme asociate consumului de cocaină. Un motiv de îngrijorare deosebit este reprezentat de cei 11 000 dintre acești consumatori care au început un tratament pentru probleme asociate cu consumul de cocaină crack, o formă extrem de nocivă a consumului de cocaină. Numărul de „noi” consumatori care au solicitat tratament pentru prima dată pentru o problemă asociată consumului de cocaină a crescut cu 37 % între 2014 și 2017, sugerând că nevoile de tratament sunt în creștere. De asemenea, cocaina a fost drogul ilegal cel mai frecvent raportat în urgențele medicale asociate cu consumul de droguri, înregistrate de o rețea de 26 de spitale santinelă din 18 țări europene (Euro-DEN Plus) în 2017 (figura 3.8).

Heroina: indicii privind schimbările pieței

Heroina continuă să fie cel mai frecvent opioid ilegal de pe piața drogurilor din Europa și reprezintă un factor major la costurile sociale și medicale legate de consumul de droguri. Cantitatea de heroină capturată în UE a crescut cu peste o tonă în 2017, la 5,4 tone, la care se adaugă cantitatea suplimentară de 17,4 tone capturată de Turcia (o parte din aceasta ar fi fost destinată pieței UE). O evoluție îngrijorătoare este reprezentată de cele 81 de tone de anhidridă acetică, un precursor al heroinei, capturate în UE în 2017 și de cele 243 de tone din transferuri interceptate (tabelul 1.2). În plus, în ultimii ani au fost descoperite laboratoare care produc heroină din morfină cu ajutorul acestui precursor în diferite țări din UE (**Bulgaria, Cehia, Spania și Țările de Jos**). Puritatea heroinei se menține ridicată, iar prețul de vânzare cu amănuntul rămâne relativ scăzut (înregistrând o scădere în ultimul deceniu) (infograficul de la pagina 24).

Europa și-a propus să combată hepatita virală ca amenințare la adresa sănătății publice, în conformitate cu **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă** adoptată la nivel global. Sporirea accesului persoanelor care își injectează heroină sau de alte droguri la servicii de prevenire, de analize și de tratament pentru virusul hepatitei B și virusul hepatitei C este esențială pentru atingerea acestui obiectiv, întrucât acestea sunt persoanele cele mai afectate de boală și care prezintă cel mai mare risc de transmitere. Raportul **EMCDDA** evidențiază necesitatea de a intensifica măsurile de combatere a hepatitei virale, în special în unele părți din **Europa de Est**.

Opioidelor sintetice noi: un motiv de îngrijorare din ce în ce mai mare

Actuala răspândire epidemică a consumului de opioide din **Statele Unite ale Americii și Canada** este determinată în mare măsură de utilizarea opioidelor sintetice, în special a fentanilului și derivaților acestuia. Deși aceste substanțe au în prezent doar o cotă mică pe piața drogurilor din **Europa**, ele reprezintă un motiv de îngrijorare din ce în ce mai mare din cauza unor cazuri de utilizare asociate cu intoxicație și deces. În Europa au fost detectate 11 opioide sintetice noi în 2018, de obicei sub formă de pudră, comprimate și lichide. Fiind necesare doar cantități foarte mici pentru a produce multe mii de doze de stradă, aceste substanțe sunt ușor de ascuns și de transportat, reprezentând o provocare pentru autoritățile de aplicare a legii și pentru autoritățile vamale.

Derivații de fentanil constituie majoritatea celor 49 de opioide sintetice noi monitorizate de **EMCDDA**. Șase derivați de fentanil au fost detectați în Europa pentru prima dată în 2018 (34 au fost detectați începând cu 2009). În cele mai recente date, aceste droguri foarte puternice au reprezentat 70 % din totalul capturilor de opioide sintetice noi (figura 1.12). Au fost raportate peste 300 de capturi de carfentanil, unul dintre cele mai puternice droguri din această familie. De asemenea, în UE a fost capturată o cantitate totală de 4,5 kg dintr-un precursor chimic utilizat pentru producerea derivaților de fentanil (*N*-fenetil-4-piperidonă) (tabelul 1.2).

Datele obținute din monitorizarea tratamentului pentru consumul de droguri arată că în prezent unul din cinci consumatori (22 %) care începe un astfel de tratament pentru o problemă legată de consumul de opioide declară că a consumat ca drog principal un opioid sintetic, legal sau ilegal, mai degrabă decât heroină (figura 2.13). Acest lucru indică faptul că și medicamentele care conțin opioide joacă în prezent un rol din ce în ce mai important în problema drogurilor la nivel European.

Canabisul: noi evoluții în privința celui mai cunoscut drog din Europa

Canabisul rămâne drogul ilegal cel mai frecvent consumat din Europa, după cum reiese din datele privind prevalența, capturile și noile cereri de tratament. Se estimează că aproximativ 17,5 milioane de tineri europeni (15-34 ani) au consumat cannabis în ultimul an (UE-28) (estimare 2017).

În 2017, statele membre ale UE au raportat 782 000 de capturi de produse din cannabis (iarbă, rășină, plante și ulei), ceea ce a făcut din acesta cel mai capturat drog din Europa. Cantitatea de rășină de cannabis capturată este de peste două ori mai mare decât cea de iarbă de cannabis (466 de tone comparativ cu 209 tone). Un studiu recent realizat de **EMCDDA** ⁽³⁾ a constatat o dublare a conținutului obișnuit de tetrahidrocannabinol (THC) ⁽⁴⁾ din iarba și rășina de cannabis în ultimul deceniu, ceea ce ridică motive de îngrijorare privind potențialele efecte nocive. În cazul rășinii, printre factorii determinanți ai creșterii potenței medii se numără probabil introducerea unor plante cu potență mare și a unor noi tehnici de producție în **Maroc**, principalul producător de rășină pentru piața UE.

Se estimează că aproximativ 1 % dintre adulții din UE (15-64 de ani) sunt consumatori zilnici sau aproape zilnici de cannabis. În 2017, aproximativ 155 000 de persoane din Europa au început tratamentul pentru consum de droguri din cauza unor probleme asociate consumului acestui drog; aproximativ 83 000 dintre acestea au început tratamentul pentru prima dată (infograficul de la pagina 44). Cannabisul este în prezent substanța menționată cel mai des ca motiv principal al contactării serviciilor de tratament specializat pentru consum de droguri de către persoanele admise pentru prima dată.

Canabis: adăugarea unor produse noi la provocările aferente unui domeniu de politică complex

Crearea piețelor legale destinate consumului recreațional de cannabis în afara UE conduce la inovare în dezvoltarea produselor (de exemplu, lichidele pentru țigări electronice, produsele comestibile și concentratele), unele dintre acestea apărând în prezent pe piața europeană, unde ridică o nouă provocare pentru operațiunile de detectare și control al drogurilor.

Canabisul conține mai multe substanțe chimice diferite, cele mai cunoscute fiind tetrahidrocannabinolul (THC) și canabidiolul (CBD). Un exemplu de evoluție rapidă pe piața cannabisului este reprezentat de apariția produselor cu conținut scăzut de THC comercializate în magazine specializate sau de alimente sănătoase în unele țări din UE ⁽⁵⁾. Aceste produse se vând pe baza argumentului că au un conținut mai mic de 0,2 % sau 0,3 % THC și, prin urmare, efectele lor stupefiante sunt reduse sau inexistente și nu intră sub incidența legislației existente privind controlul drogurilor. Conținutul de CBD al produselor este uneori evidențiat, cu argumentul că această substanță ar avea calități benefice. În prezent este disponibilă o gamă de produse care include plante, amestecuri pentru fumat, pastile, loțiuni și creme. Acestea ridică probleme de reglementare, în unele țări produsele cu conținut scăzut de THC făcând obiectul unor sancțiuni penale, iar în altele fiind permisă comercializarea lor fără autorizație.

Rolul din ce în ce mai mare al Europei în producția de droguri sintetice

Raportul menționează că producția de droguri sintetice în Europa pare a fi „în creștere, devenind mai diversificată și mai inovatoare”. Se folosesc substanțe noi pentru a fabrica substanțele chimice necesare

pentru a produce droguri sintetice. Acest lucru are ca scop evitarea detectării, dar implică și o prelucrare mai complexă (care poate da naștere unor deșeuri periculoase suplimentare). Aceasta se reflectă în cele mai recente date printr-o creștere a capturilor de precursori alternativi, atât pentru MDMA, cât și pentru amfetamină și metamfetamină, cu creșterea capturilor de APAA și de derivați glucidici ai PMK (tabelul 1.2).

În 2017, au fost desființate 21 de laboratoare de MDMA din UE, față de 11 în 2016, toate în **Țările de Jos**. În **Belgia** a fost raportată eliminarea de deșeuri de substanțe chimice, sugerând existența producției de MDMA. Cele mai recente date indică o creștere a conținutului de MDMA din comprimatele de „ecstasy”, care a atins cea mai mare valoare din ultimii 10 ani în 2017. **EMCDDA** raportează că în 2017 au fost capturate aproximativ 6,6 milioane de comprimate de MDMA în UE, cel mai mare număr de comprimate din 2007 până acum. Monitorizarea informațiilor din surse deschise și a activității de pe darknet indică faptul că Europa joacă un rol important în furnizarea de MDMA la nivel global. Acest lucru este sugerat și de capturile din țările vecine UE. **Turcia** a capturat mai multe comprimate de MDMA (8,6 milioane) și mai multă amfetamină (6,6 tone) decât toate statele membre ale UE la un loc în anul respectiv. În plus, Turcia a capturat o cantitate extrem de mare (658 kg) de metamfetamină, aproape cât cantitatea totală capturată în UE (662 kg).

Puritatea metamfetaminei și a amfetaminei este mai mare decât în urmă cu zece ani, în UE fiind capturate 0,7 tone de metamfetamină și 6,4 tone de amfetamină în 2017. Producția de metamfetamină este concentrată în **Cehia** și în zonele de frontieră ale țărilor vecine, o parte din producție realizându-se și în **Țările de Jos**. Datele privind apele reziduale și alte date sugerează că consumul de metamfetamină, în general scăzut și concentrat în trecut în **Cehia** și în **Slovacia**, pare să fie acum prezent și în **Cipru**, în **estul Germaniei**, în **Spania**, în **Finlanda** și în **Norvegia** (figura 2.11). În ceea ce privește amfetamina, în orașele pentru care există date privind apele reziduale pentru anii 2017 și 2018, 21 de orașe din 38 au raportat o creștere a detectărilor de amfetamină (figura 2.10).

M-sănătatea: geolocalizarea și realitatea virtuală, instrumente noi de intervenție pentru problemele asociate drogurilor

În prezent, utilizarea pe scară largă a dispozitivelor mobile înseamnă că „aplicațiile” de m-sănătate (aplicații mobile în domeniul sănătății) au un potențial imens de a extinde accesibilitatea serviciilor de sănătate care vizează consumul de droguri. Conform raportului, noile soluții digitale de acest tip sunt folosite din ce în ce mai mult în prevenirea, tratamentul și reducerea efectelor nocive ale drogurilor.

Raportul prezintă o gamă de aplicații de m-sănătate având scopuri principale diferite – de la diseminarea informațiilor (de exemplu, accesul la servicii) până la intervenții de asistență (de exemplu, jurnale de monitorizare a consumului de droguri) și recuperare (de exemplu, aplicații de autoajutorare) (figura 3.2). Un exemplu inovator este utilizarea geolocalizării pentru a ajuta persoanele care consumă droguri injectabile să găsească puncte de schimb de ace și seringi. De asemenea, se află în curs de analiză utilizarea tehnologiei realității virtuale (ochelari) pentru a recrea medii imersive asociate consumului de droguri, care induc poftă și care ajută pacienții să reziste tentației. În Europa a fost dezvoltat un număr mare de aplicații de m-sănătate axate pe diseminarea informațiilor privind reducerea efectelor nocive destinate tinerilor consumatori, în special petrecăreților. Deși în prezent sunt disponibile multe aplicații de m-sănătate, un studiu recent realizat de **EMCDDA** a constatat că acestea nu sunt întotdeauna însoțite de standarde de calitate, norme de protecție a datelor și evaluări solide ⁽⁶⁾.

Președintele Consiliului de administrație al EMCDDA, Laura d'Arrigo, concluzionează: „Raportul european privind drogurile 2019 vine într-un moment critic de reflecție privind evoluția politicii în domeniul drogurilor, întrucât anul viitor urmează evaluarea finală a strategiei UE privind drogurile (2013–2020). În această perioadă, Europa s-a confruntat cu o serie de schimbări dramatice legate de fenomenul drogurilor, inclusiv apariția de nenumărate substanțe necontrolate. Înțelegerea problemelor actuale privind drogurile ne permite să ne pregătim pentru provocările viitoare în acest domeniu complex care se schimbă rapid. Acesta este motivul pentru care rolul jucat de EMCDDA în furnizarea de analize bazate pe dovezi privind situația actuală a drogurilor în Europa este esențială”.

Note

- (¹) Pachetul Raportul european privind drogurile 2019 este disponibil la adresa următoare: www.emcdda.europa.eu/edr2019. Perioada de referință pentru graficele, analizele și datele din acest raport este situația drogurilor până la sfârșitul anului 2018. Cifrele și graficele citate în prezentul comunicat de presă provin din raport. Alte cifre și tabele pot fi consultate în Buletinul statistic 2019 (www.emcdda.europa.eu/stats/2019).
- (²) Uberizare: acțiunea sau procesul de schimbare a pieței pentru un serviciu prin introducerea unei modalități diferite de achiziționare sau de utilizare a acestuia, în special folosind tehnologia mobilă (dicționarul Collins al limbii engleze).
- (³) <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/add.14525>
- (⁴) Tetrahidrocanabinolul (THC) este responsabil în mare măsură de efectele stupefiante ale cannabisului.
- (⁵) www.emcdda.europa.eu/news/2018/low-thc-cannabis-products-being-sold-in-the-EU%E2%80%93key-legal-issues
- (⁶) www.emcdda.europa.eu/publications/emcdda-papers/m-health-applications-for-responding-to-drug-use